

«Тасдиқ мекунам» Ректори
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
Имомзода М.С.
«_____» _____ соли 2018

СТРАТЕГИЯИ РУШДИ ДОНИШГОҶИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ СОЛҶОИ 2019-2029

Душанбе – 2018

МУҚАДДИМА

Тавассути сиёсати хирадмандонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва санадҳои бунёдии дастгоҳи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамаи паҳлуҳои ҷомеа рӯ ба пешравӣ дошта, ватани соҳибистиклоли мо ба майдони бунёдкорихо табдил ёфтааст. Дар чунин марҳилаи созандагӣ ва бунёди зиндагии бошарафонаи шаҳрвандони кишвари азизамон масъалаи мактабу маориф ва дар ин замина дастрасӣ ба технологияи пешрафтаи муосир, мутобиқи талаботи меъёрҳои стандарти байналмилалӣ омода намудани мутахассисони дараҷаи баланд, огоҳии комил аз асрори кашфиёти илми ҷаҳонӣ ва дар ин замина таъмин намудани рушди бо-суръати Ватани азизамон аҳамияти усулӣ пайдо мекунад.

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон маркази бузурги таълимӣ илмӣ ва фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад, ки дар рушду такомули соҳаи илму маориф, баланд бардоштани маърифат, худшиносии миллӣ, ифтихори ватандорӣ ва тарбияи кадрҳои баландихтисос мақому манзалати хоса дошта, дастпарварони он дар пешрафти давлати мустақили Тоҷикистон, рушду такомули соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоӣ ва илмиву фарҳангии он саҳми арзанда мегузоранд.

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дорои 19 факултет бо фарогирии 117 кафедра (110 кафедраи тахассусӣ ва 7 кафедраи умимидонишгоҳӣ), Институти илмӣ - тадқиқотӣ, Институти Конфутсий, Донишкадаи такмили ихтисоси омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, Литсейи равияи табиӣ-риёзӣ, китобхонаи илмӣ, китобхонаи электронӣ, 103 озмоишгоҳи илмӣ таълимӣ, 14 озмоишгоҳи илмӣ тадқиқотӣ, 10 маркази интернетӣ, 39 синфхонаи компютерӣ, 34 синфхонаи лингофонӣ, маркази биотехнологӣ, Парки

технологӣ, маркази омӯзиши забонҳо, маркази таъбу нашр, тарҷума ва баргардон, маркази тестӣ, технологияҳои иттилоотӣ ва таҳсилоти фосилавӣ, курси тайёрӣ, 4 толори варзишӣ, 3 пойгоҳи таҷрибавӣ, осоишгоҳ ва бунгоҳи тиббӣ мебошад.

Дар донишгоҳ факултетҳои механикаю математика, физика, химия, биология, геология, иқтисод ва идора, баҳисобгирию иқтисодӣ, молиявию иқтисодӣ, фарматсевтӣ, тиббӣ, журналистика, забон ва адабиёти рус, забонҳои Осиё ва Авруно, филология, муносибатҳои байналхалқӣ, таърих, ҳуқуқшиносӣ, фалсафа, факултети муштараки ДМТ ва МТОКҚБ, кафедраҳои умумидонишгоҳии педагогика, фалсафа, забони англисӣ, забонҳои олмонӣю фаронсавӣ, тарбияи ҷисмонӣ ва назарияи иқтисодӣ фаъолият менамоянд.

Дар донишгоҳ аз рӯи 110 ихтисос дар зинаҳои таҳсилоти бакалавр, аз рӯи 52 ихтисос дар зинаи таҳсилоти магистратура ва 103 ихтисос доктор PhD, доктор аз рӯи ихтисос қабули мутахассисон ба роҳ монда шуда, таҳсил дар гурӯҳҳои таълимии донишгоҳ бо се забон: тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ ба роҳ монда шудааст.

Дар донишгоҳ барои таъмини раванди таълим бо таҷҳизот ва технологияи иттилоотӣ иртиботӣ ва иҷрои корҳои илмию тадқиқотӣ 3256 адад компютер, дар синфхонаҳои таълимӣ 145 адад тахтаи электронӣ ва 180 адад видеопроектор, 523 адад принтери бисёрамалаи лазерӣ, 130 адад сканер насб шуда, барои пешбурди фаъолияти таълимию илмӣ ва методӣ ба омӯзгорону донишҷӯён хизмат мерасонанд.* Дар донишгоҳ 937 адад компютер ба шабакаи Интернет бевосита пайваст буда, дар тамоми минтақаи кории “Шаҳраки донишҷӯён” шабакаи озоди Интернет WiFi фарогир ва дастраси донишҷӯёну ҳайати кормандону омӯзгорон мебошад.

Алҳол дар 117 кафедраи донишгоҳ 1528 нафар омӯзгор, аз ҷумла, 13 нафар академики Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, 15 нафар узви вобастаи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, 171 нафар докторони илм, 510 нафар номзадони илм барои пешбурди фаъолияти таълимию методӣ ҷалб шудаанд, ки аз онҳо 1255 нафар ба ҳайси омӯзгори доимӣ (штатӣ) ва 273 нафар (137 нафар дар шакли соатбайъ ва 136 дар шакли ҳамкори беруна) ҳамчун омӯзгорони ҳамкор ва соатбайъ фаъолият менамоянд. Қобили зикр аст, ки 54,1 фоизи омӯзгорони штатии донишгоҳро нафарони дорои унвони илмӣ ташкил медиҳанд.

Шумораи донишҷӯён 24306 нафар (18132 нафар дар шуъбаи рӯзона, 5504 нафар дар шуъбаи ғоибона, 670 нафар магистрант ва докторант) - ро ташкил медиҳад, ки аз онҳо 7393 нафар дар гурӯҳҳои бучавӣ ва 16913 нафар дар гурӯҳҳои шартномавӣ таҳсил менамоянд. Дар донишгоҳ 401 нафар шаҳрвандони хориҷӣ, аз ҷумла, 302 нафар донишҷӯ, 35 магистрант, 25 аспиранту докторанти (PhD), 1 нафар докторанти анъанавӣ, 2 нафар унвонҷӯ тариқи шартнома, 6 нафар коромӯз-муҳаққиқ ба таҳсил фаро гирифта шуда, 30 нафар забонмӯзон дар Маркази омӯзиши забонҳои донишгоҳ фарогир шудаанд.

Донишгоҳ дорои 19 бинои таълимӣ буда, дар биноҳои таълимӣ барои як басти таълимӣ ба донишҷӯён 12 168 ҷойи нишаст пешбинӣ шудааст. Масоҳати таълимӣ барои як донишҷӯ дар асоси замимаи Иҷозатномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон 7,0 м²-ро ташкил медиҳад. Дар 14 факултети донишгоҳ донишҷӯён тибқи квотаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил менамоянд, ки теъдоди онҳо 399 нафар (174 нафар писар ва 225 нафар духтар)-ро ташкил медиҳад.

Чараёни таълим дар шӯъбаи рӯзна аз рӯи талаботи нақшаҳои таълимии дараҷаи бакалаврият, мутахассис ва магистратура ба роҳ монда шудааст. Дар шӯъбаи ғоибона донишҷӯён дар асоси нақшаҳои таълимии дараҷаи мутахассис ва нақшаҳои таълимии низоми таҳсилоти фосилавӣ (бакалавр) ба таҳсил фаро гирифта шудаанд. Бо мақсади иҷрои барномаҳои давлатӣ, тақмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ, бо таҷҳизоти муосири таълимӣ мучахҳаз гардонидани чараёни таълим қорҳои назаррас ба анҷом расиданд.

Аз ин рӯ, бо назардошти давраи гузариш ДМТ тавонист:

- ҳайати асосии омӯзгоронро нигоҳ дошта, мувофиқан ба имкониятҳои иқтисодии кишвар заминаи моддию техникаии таълимро қисман мустаҳкам намояд;

- дар раванди таълим ҳадалимқон дастрасӣ ба технологияи нави замонавиро таъмин намояд;

- тайёр намудани мутахассисонро бо назардошти талаботи воқеии ҷомеа ва бозори меҳнат ба роҳ монанд;

- робитаҳоро бо мактабҳои олии ва марказҳои илмии хориҷи дуру наздик васеъ намуда, қабул ва таълими шаҳрвандони хориҷиро барқарор ва тақмил диҳад.

Омӯзиш ва баррасии вазъи Донишгоҳ аён менамояд, ки дар баробари дастовардҳо дар ҳамаи самтҳои фаъолият душворӣ ва масъалаҳои ҳалталабе мавҷуданд, ки саривақт баргараф накардани онҳо метавонад, боиси то андозае коста гардидани нуфузи Донишгоҳи миллии гардад. Аз ин рӯ, ҳадафи асосии таҳия ва тасдиқи «Стратегияи рушди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои солҳои 2019-2029» баланд бардоштани сифати таълиму тарбия, рушди ҳамкориҳои муштарақ бо ташкилоту муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ, иҷрои саривақтӣ ва босифати талаботҳои расмии низоми маорифи

кишвар, ки амалӣ намудани онҳо дар 10 соли наздик боиси рушди донишгоҳ, тақмили сохтор ва ба сатҳи байналмилалӣ расонидани мартабаи донишгоҳ мусоидат менамояд.

Амалӣ сохтани Стратегияи мазкур ба рушд намудани сифати таълиму тарбия, мустаҳкам намудани заминаи моддӣ-техникӣ ва захираи кадрӣ донишгоҳ, беҳтар намудани ҳолати озмоишгоҳҳо ва ба талаботи стандартҳои ҷаҳонӣ мувофиқ намудани раванди таълим, баланд бардоштани мақоми донишгоҳ, зиёд намудани саҳми он дар рушди соҳаҳои иқтисодӣ, фарҳанг, иҷтимоӣ, ҳуқуқ ва дигар ҷанбаҳои ҳаёти ҷомеа мусоидат менамояд.

1. МАСЪАЛАҲОИ ҲАЛТАЛАБИ ДОНИШГОҲ

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон яке аз муассисаҳои бузургтарини таълимӣ мебошад, ки барои соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқӣ ҷумҳури мутахассисони дараҷаи баланд омода менамояд. Сифати баланди қордонӣ ва маҳорати касбии мутахассисони омода намудаи он дар дохили кишвар ва берун аз он эътироф гардидааст. Барои нигоҳ доштан ва боз ҳам боло бурдани мақоми шоистаи худ, донишгоҳ пайваста талаботу стандартҳои қорӣ ва таълимиро сайқал дода, пайваста таҷдиди назари ихтисосмандона менамояд. Ҳамзамон масъалаҳои ҳалталаб ва мушкилиҳое вучуд доранд, ки нодида гирифтани онҳо ба мақоми донишгоҳ таъсири манфӣ расонида метавонанд.

1.1. Проблемаҳои сохтор ва идораи Донишгоҳ

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон сохтори давлатӣ буда, муассиси он Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад ва барои соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ дар сатҳи баланд

мутахассис омода менамояд. Албатта, таъсис ёфтани муассисаҳои нави таълимӣ талаботи замон аст, вале хуб мешуд, ки муассисаҳои нави таълимӣ фаъолияти мактабҳои олии собикадорро такрор накунад. Онҳо бояд дар риштаҳои мутахассис омода намоянд, ки дар дигар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ набошад ва барои хочагии халқи кишварамон манфиатовар бошанд.

Дар марҳилаи ҳозираи инкишофи ҷомеа, ки муносибатҳои бозоргонӣ бартарӣ дорад, амалӣ намудани сиёсати ягонаи таҳсилоти олии касбӣ ва самаранок истифода намудани нерӯҳои мавҷуда, баланд бардоштани қобилияти рақобатпазирии муассисаҳои таҳсилоти олии касбии давлатӣ нисбати муассисаҳои таҳсилоти олии ғайридавлатӣ зарур аст.

Сохтори Донишгоҳ вобаста аз руи талаботи замони муосир ва рушди паҳлуҳои гуногуни соҳаи маориф, ҳамзамон талаботи ҷомеа нисбат ба кадрҳои омодашаванда, зарурат ба таҷдиду рушд дорад. Дар сохтори Донишгоҳ созмон додани воҳидҳои муосири корӣ яке аз самтҳои муҳими рушди донишгоҳ ба ҳисоб меравад.

1.2. Проблемаи кадрҳо ва ташкили раванди таълим

Ҳоло дар Донишгоҳ аз рӯи талаботи ҳуҷҷатҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки сарбории таълимиро муайян мекунад, 1577 воҳиди кории штатии омӯзгорони кафедраҳои таълимӣ пешбинӣ шудааст, ки аз ин 1249 нафарашон кормандони штатии донишгоҳӣ буда, дигарон ҳамкорони дохилӣ ва берунӣ мебошанд. Ҳарчанд дар Донишгоҳ 681 нафар омӯзгорони унвондор – 171 нафар докторону 510 нафар номзади илм кор кунанд ҳам, қисман дар синну соли нафакавӣ қарор доранд.

Омӯзгорони унвондор дар баъзе кафедраҳо аз қабili тарбияи ҷисмонӣ ва тайёрии тиббию ҳарбӣ намерасанд.

Донишгоҳ мақсад дорад, ки аз ҳисоби хатмкунандагони болаёқат ҳайати омӯзгоронро пурра ва зиёд намояд, ба кадрӣ имкон шароити корӣ муҳайё сохта, бо хобгоҳ таъмин кунад.

Таҳсил дар магистратура пеш аз ҳама аз ҳисоби хатмкунандагони донишгоҳ зиёд намуд. Умуман, масъалаи тайёр намудани мутахассисони унвондор дар кафедраҳо мушкилоти муҳими раванди илму таълим дар Донишгоҳ буда, диққати ҳамарӯзаро талаб менамояд. Бо назардошти вучуд доштани заминаи хуби техникӣ, захираи лозимии мутахассисони соҳибунвон ва имконияти дар сатҳи баланд тайёр намудани мутахассисони соҳаи илму таълим чун Донишгоҳи бунёди дар тайёр намудани мутахассисони барои кишварамон муҳим, аз ҷумла дар зинаи магистратура ва докторантураи PhD, доктор аз рӯи ихтисос таваҷҷуҳи бештар зохир намудан зарур аст.

Бинобар сабаби он, ки Донишгоҳ дар ҷараёни гузариш ба стандарти кредитии таълим қарор дорад, раванди таълим динамикаи номуайян дорад. Аз ин рӯ, моро зарур аст, ки давра ба давра раванди таълимро таҳлил карда, таҷрибаи муассисаҳои шабеҳи худ, ки рӯшд ёфтаанд омӯзад, унсурҳои мувофиқи қорбариро қоркард намояд ва то ҳадди имкон таҷрибаи пешрафта ва самаранокро мавриди истифодабарӣ қарор диҳад.

1.3. Вазъи биноҳои таълимӣ, хобгоҳҳо ва иншооти дигар

Раванди таълим дар 19 бинои таълимӣ, ки дар ду қисми шаҳр ҷойгиранд, сурат мегирад. Масоҳати таълимӣ барои ҳар донишҷӯ қариб 6-6,2 метри мураббаъро ташкил медиҳад ва ҷойгиршавии биноҳои таълимӣ вазъи онҳо ба ташкили хуби

раванди таълим мусоидат мекунад. Тавассути таъмиру азнавсозии кубурҳои обгузар биноҳои таълимии донишгоҳ ба шабакаи гармидихии шаҳрӣ пайваст ва ба ин васила утоқҳои кори омӯзгорон ва синфхонаҳои донишҷӯӣ дар замистон ба шароити зимистонгузаронӣ комилан мутобиқ гардонида шуданд. Донишгоҳ тамоми имкониятҳо яро барои таъмиру ташкили хуби шароити зист, мувофиқ намудани биноҳо ба талаботи замон равона менамояд.

Ифтитоҳи хобгоҳи нав дар “Шаҳраки донишҷӯён” ва мавриди истифода қарор додани он дар солҳои минбаъда камбудии нарасидани ҷойи истиқоматро дар хобгоҳ аз байн мебарад. Инчунин аз ҷониби раёсати Донишгоҳ хобгоҳҳои донишҷӯии №3, воқеъ дар кӯчаи Репин 3 ва №5 воқеъ дар кӯчаи Н.Қаробоев 48/16 ба кулӣ таъмир гардида, бо таҷхизоти зарурӣ чиҳозонида шуданд. Хобгоҳи №1 ва №7, ки дар маҳаллаи Гипрозем қарор доранд ва хобгоҳи №4 воқеъ дар маҳаллаи 33, ки барои аспирантон махсус гардонида шудааст, дар ҳолати хуби истифодабарӣ қарор доранд.

Пойгоҳи таҷрибаомӯзии «Такоб» ва «Зиддех» марҳила ба марҳила обод гардида, метавонанд барои омӯзгорону донишҷӯёни Донишгоҳ хизмат кунад, аммо ҳоло ин пойгоҳҳо ба таъмини шароити муосири корбарӣ ниёз доранд. Дар фарогатгоҳи «Ҷавонӣ», ки дар дараи Ромит воқеъ аст, дар мувофиқа бо ҳокимияти маҳаллии ноҳияи Ваҳдат корҳои ободонӣ дар ин мавзӯе идома дорад. Ин фарогатгоҳ низ барои истироҳат, гузаронидани ҷорабиниҳои фарҳангӣ ва таҷрибаомӯзӣ пешниҳод шудааст.

1.4. Ҳолати базаи моддӣ-техникӣ ва таҷхизотҳои озмоишии Донишгоҳ

Хусусияти хоси муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, хусусан, Донишгоҳи миллии Тоҷикистон – истифодаи васеи воситаҳои техникӣ ва таҷхизоти озмоиширо талаб менамояд. Айни замон кафедраҳои умумидонишгоҳӣ ва тахассусӣ бо таҷхизоти озмоишӣ то андозае таъминанд. Донишгоҳ дорои 3256 компютер буда, қисме аз онҳо ба шабакаи интернет пайваст мебошанд. Бо вучуди ин, лабораторияҳо ва озмоишгоҳҳои факултетҳои равияи табиатшиносӣ, илмҳои дақиқ ва тиббӣ ниёз ба таҷхизоти ҳозиразамони лабораторӣ доранд, зеро аксарияти онҳо кӯҳнаю фарсуда мебошанд, ки фаъолияти дурусти илмӣ-таълимӣ дар онҳо мушкил мебошад. Новобаста аз вазъи молиявӣ Донишгоҳ тасмим гирифтааст, ки лабораторияҳои таълимию илмии факултетҳои механика-математика, физика, кимиё, геология ва биологияро бо таҷхизотҳои замонавӣ, радиактивҳо ва химикатҳо таъмин намояд.

1.5. Ҳолати таъбу нашр ва китобҳои дарсӣ

Фонди китобхонаи илмии Донишгоҳ наздик ба як миллион китобро дар бар мегирад. Ҳамзамон бо мақсади ҳар чи бештар ҷалб намудани донишҷӯён ва кормандони илмии донишгоҳ ба шугли китобхонӣ ва илмомӯзӣ то ба имрӯз аз ҷониби устодон, кормандон ва донишҷӯёни Донишгоҳ зиёда аз 10000 адад китобҳои бадеию дарсӣ ҳада қарда шуданд. Ғайр аз он дар ин муддат ба раёсати китобхонаи донишгоҳ 6500 адад китобҳои илмию таълимии нав харидорӣ қарда шуд. Илова бар ин дар донишгоҳ 10 адад китобхонаи электронӣ амал мекунад, ки дар онҳо зиёда аз 150 ҳазор китоб мавриди истифодаи омӯзгорон ва донишҷӯён қарор дорад. Дастрас намудан ва мавриди истифода қарор додани китобҳои дар марказҳои пешбари илмию таълимии хориҷа, махсусан дар Россия ба таъбу расида, маблағи калон талаб

менамояд. Инчунин нарасидани китобҳои дарсӣ, махсусан барои баъзе ихтисосҳо бо забони давлатӣ то имрӯз мушкилиҳо ба миён овардааст. Дар робита бо ин дар назар аст, ки фаъолияти китобхонаи илмии донишгоҳ ва пурра намудани он аз адабиёти зарурии таълимии ба забони тоҷикӣ интишоргардида тақвият бахшида шавад.

Яке аз масъалаҳои ҳалталаб ин таъмини Матбааи донишгоҳ бо таҷҳизоти техникӣ ва чопӣ мебошад. Айни замон Матбааи донишгоҳ бо иқдоми раёсати донишгоҳ таҷдид шуда, қисман бо техникаи ҳозиразамони полиграфӣ таҷҳизонида шуд. Аммо он муҳазазгардони басанда набуда, барои расидан ба стандарти чопи баландсифати асарҳои илмӣ-таълимӣ ва методӣ чораҳои дахлдор андешидан лозим аст.

2. САМТИ АСОСИИ СТРАТЕГИЯ

Самти асосии стратегия таъдил додани донишгоҳ ба донишгоҳи таҳқиқотии сатҳи минтақавӣ ва ҷаҳонӣ тавассути байналмилалӣ гардонидани (интернатсионизатсия) донишгоҳ равона шудааст. Байналмилалӣ гардонидани донишгоҳ равандест, ки аз як тараф ворид кардани стандартҳои байналмилалиро ба тамоми раванди идоракунӣ ва фаъолияти таълимии донишгоҳ ва аз тарафи дигар баланд бардоштани нуфузи донишгоҳ миёни довталабони давлатҳои минтақа ва ҷаҳон, дар назар дорад.

3. МАҚСАДИ АСОСИИ СТРАТЕГИЯ

Мақсади асосии стратегия омода намудани мутахассасони ба бозори меҳнат рақобатпазир дар самтҳои бакалаврият, магистратура ва докторантураи PhD, доктор аз

рӯи ихтисос, таҳкими пояи моддиву техникӣ, истифодаи усулҳои наву замонавии таълим, таҳияи барномаҳои ҷавобгӯи талаботи стандартҳои ҷаҳонӣ дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои оmodасозии мутахассасони баландихтисоси соҳаи табиатшиносӣ, дақиқ, иқтисодӣ, ҳуқуқ, омӯзгорӣ ва илмӣ баланд бардоштани маърифати илмӣ-сиёсии аъзоёни ҷомеа; тарғиби муҳимияти донистану истифода намудани технологияи ҳозиразамон дар соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқи ҷумҳурӣ мебошанд.

Тайёр намудани мутахассасони баландихтисоси донандаи нақам аз се забон, шахсони дар назди ҷомеа масъул ва соҳибкасби дар бозори меҳнати дохиливу хориҷӣ рақобатпазир. Ҳамзамон таъмини ҳамгирии амиқи маориф, илм ва истеҳсолот мақсадҳои дигари стратегияи мазкур мебошад.

Ҳадафи стратегияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 таъдил додани донишгоҳ ба донишгоҳи таҳқиқотии сатҳи ҷаҳонӣ мебошад. Ҳадафи стратегияи мазкури Донишгоҳ ба Стратегияи Миллии Рӯшди Ҷумҳурии Тоҷикистон то 2030 мувофиқ буда, ба саривақт амалӣ гардидани ҳадафҳои стратегияи он, баҳусус, ба ҳадафи ҷоруми он “Рӯшди сармояи инсонӣ” мусоидат менамояд.

4. ВАЗИФАҲОИ СТРАТЕГИЯ

Донишгоҳ дар назди худ вазифаҳои аниқу мушахас мегузорад, ки раванди минбаъдаи рушди онро муайян менамоянд. Аз ҷумла;

-ичрои саривақтии талаботу стандартҳои соҳаи маорифи Тоҷикистон, ҷиҳати баланд бардоштани сатҳу сифати таълиму

тарбия, омода намудани мутахассисони ба талаботи бозори меҳнат ҷавобгӯӣ, махсусан мутахассисони баландихтисос;

-давра ба давра аз руи омодагӣ ва шиддатгирӣ аз рейтинг ва аккредитасияи байналмилалӣ гузаронидани Донишгоҳ;

-бо мақсади ворид шудан ба фазои байналмилалии таҳсилот, таъсиси гурӯҳи корӣ ҷиҳати таҳияи насли нави Стандартҳои давлатии таҳсилоти олии касбии ихтисосҳои амалкунандаи донишгоҳ аз рӯи зинаи таҳсилоти бакалаврият, магистратура ва доктор PhD (доктор аз рӯи ихтисос);

-бо мақсади дар амал татбиқ намудани «Барномаи давлатии такмил ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2015-2020» дар донишгоҳ ба омӯзиши забонҳои хориҷӣ вусъат бахшида, таълими забонҳои русӣ ва англисиро дар ихтисосҳои марбутаи донишгоҳ зери назорати ҷиддӣ қарор дода, ҷиҳати ифтитоҳи гурӯҳҳои академӣ бо забони русӣ, англисӣ ва ба таъсиси курсҳои забонамӯзӣ дар назди кафедраҳои забонҳои хориҷӣ мусоидат намудан;

-ичроиш ва натиҷагирии Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Концепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва дигар Барномаҳои давлатии ба соҳаи таҳсилот вобастаро дар сатҳи Донишгоҳ ва сохторҳои таркибии он зери назорати ҷиддӣ гирифта, риояи талаботи санадҳои мазкурро дар Донишгоҳ мунтазам таъмин намудан;

-ба фаъолияти Донишкадаи тақмили ихтисоси муассисаҳои таҳсилоти олии касбии назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон вусъат бахшида, ҷиҳати даъвати мутахассисони варзида аз хориҷи кишвар барои баргузор намудани курсҳои омӯзишӣ, даъвати эксперт (коршиносон)-ҳои хориҷӣ дар самти омӯзиши усулҳои замонавии тадрис, омӯзиш ва сайқал додани

забонҳои русӣ ва англисӣ, ҷустуҷӯи усулҳои нави таълим дар самти тақмили ихтисоси омӯзгорон ва ба роҳ мондани ҳамкориҳои судманд бо Хадамоти давлатии назорат дар соҳаи маориф чораандеши намудан;

-дар шакли муаррифӣ (презентатсия) бо истифода аз технологияи муосир ба роҳ мондани химояи рисолаҳои хатмкунӣ ва магистрӣ. Дастгирии ҳамаҷонибаи кашфиёт, ихтироот, коркардҳо ва навовариҳои илмӣ-амалии донишҷӯёне, ки дар рисолаҳои хатмкунӣ инъикос гардидан ва ҷори намудан дар истехсолот;

- фароҳам овардани шароит мувофиқи раванди таълим дар донишгоҳ, сохтани биноҳои нави таълимӣ ва озмоишгоҳҳо, таъмири биноҳои таълимӣ ва ҳамзамон ба итмом расонидани сохтмони биноҳои таълимӣ ва маишии воқеъ дар «Шаҳраки донишҷӯён»;

- татқиқонидани озмоишгоҳҳои таълимӣ, омӯзонидани технологияи ҳозиразамон ба омӯзгорон тавассути ба роҳ мондани курсҳои тақмили ихтисос дар Донишкадаи тақмили ихтисоси омӯзгорони МТОК ДМТ;

- тақмил ва равақ додани унсури табодули донишҷӯён ва ҳайати кормандону омӯзгорон ҷиҳати баланд бардоштани таҳассус ва дарёфти усулҳои муосири рушди таҳсилоти олии дар Донишгоҳ;

- тақмили сохтори Донишгоҳ – ташкили бахшҳо ва шӯъбаҳои танзимкунандаи раванди таҳсил дар магистратура, таҳсилоти фосилавӣ ва докторантураи PhD, доктор аз рӯи ихтисос, беҳтар намудани вазъи курсҳои тайёри ва литсейҳо дар назди Донишгоҳ;

- баланд бардоштани сатҳ ва самаранокии корҳои илмӣ-тадқиқотӣ дар кафедраҳо, ба роҳ мондани иҷрои корҳои илмӣ-амалӣ дар асоси шартномаҳо бо корхонаҳои истехсолӣ;

- ба истехсолот пайваст намудани корҳои илмӣ-назариявии ҳайати омӯзгорону донишҷӯён. Ба ин васила андешидани чораҳо чихати ба даст овардани даромади иловагии моддӣ ва молиявӣ аз рӯи корҳои илмӣ-тадқиқотӣ ва ихтирооту кашфиётҳо;

- созмон додани махзани ягонаи дастовардҳои донишҷӯён ва ҳайати омӯзгорон дар самтҳои илмӣ, омӯзгорӣ, фарҳангӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ;

- беҳтар намудани фаъолияти Донишгоҳ дар самти тайёркунии мутахассисони дараҷаи илмидошта, ҷустуҷӯи роҳҳои беҳтар чалб намудани ҷавонони лаёқатманд ба корҳои илмӣ ва таълимӣ, таъмини фаъолияти самараноки магистратура ва докторантураи PhD, доктор аз рӯи ихтисос, истифодаи робитаҳо бо марказҳои илмию таълимии хориҷӣ бо мақсади тайёр намудани мутахассисони баландихтисос дар соҳаҳои нави илму техника;

- бо мақсади иҷрои «Барномаи давлатии рушди илмҳои табиатшиносӣ ва риёзӣю техникӣ барои солҳои 2010-2020» ва «Барномаи рушди неру ва моликияти зеҳнии инсон дар давраи то соли 2020» бартарӣ додан ба оmodасозии мутахассисони дорои унвони илмӣ тавассути Шӯроҳои ватании ҳимояи рисолаҳои илмӣ;

- вусъат бахшидан ба ҳамкориҳои донишгоҳ бо Комиссияи Олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамзамон дар ин замина ҳамкориро бо Комиссияи Олии аттестатсионии назди Вазорати маориф ва илми Федератсияи Руссия ҷоннок намуда, чихати таъсиси Шӯроҳои диссертатсионии байнидавлатӣ бастанӣ шартномаҳо бо донишгоҳҳои минтақа;

- баланд бардоштани фаъолияти таъбу нашр, таҳияи китобҳои дарсию дастурҳои таълимӣ ва дигар воситаҳои тарғиби илму дониш барои ҷавонон;

- бозёфт ва амалӣ намудани роҳҳои чалби маблағҳои гайрибучавӣ (сармоягузориҳои мустақим, лоиҳаю грантҳои ташкилотҳои байналхалқӣ, бонкҳо ва давлатҳо, иҷрои шартномаҳои дутарафаю бисёртарафа, дар асоси шарикӣ бо ташкилоту муасисаҳои давлатӣ, ғайридавлатӣ, тиҷоратӣ, соҳибкорони инфиродӣ ва монанди инҳо), омода ва иҷро кардани лоиҳаҳои тадқиқотӣ дар асоси ҳамшарикӣ;

- беҳтар намудани шароити моддию маишии омӯзгорону кормандон ва донишҷӯён;

- ҳамаҷониба таҳлил, омӯختан ва истифода намудани имкониятҳои баланд намудани музди меҳнати омӯзгорон ва беҳтар кардани шароити манзилии онҳо, бунёди бунгоҳҳои варзишӣ, табобатӣ ва истироҳатӣ;

- дар рӯҳияи ватандӯстӣ, одобу ахлоқи ҳамида, худшиносии миллӣ, ифтихори ватандӯстӣ, масъулиятшиносӣ дар назди Ватан ва ҷомеа, тарбия намудани донишҷӯён;

- чалби донишҷӯён ба корҳои созандагиву бунёдкорӣ, роҳ надодан ба пайдоиши зухуроти бегонашавию бегонапарастӣ дар байни ҷавонон, пешгирии оқибатҳои гарамиш ба ташкилоту созмонҳои ифротгаро ва таъсири хатарноки онҳо ба ҷаҳонбинии омӯзгорону донишҷӯён дар асоси Барномаҳои стратегии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- мусоидат намудан ба эътирофи дипломи ДМТ дар арсаи байналмилалӣ (аз аккредитатсияи байналмилалӣ гузаронидани барномаҳои таълимии донишгоҳ);

- таҳлил, ҷамъоварӣ, арзёбӣ ва муаррифӣ намудани ихтироот, кашфиёт, коркардҳо ва навоариҳо дар сатҳи минтақа ва ҷаҳон;

-таъмини хузури донишгоҳ чун муассисаи арзанда дар арсаи байналмилалӣ;

-ба роҳ мондани сертификатсияи низоми идоракунии донишгоҳ, аккредитатсияи донишгоҳ, таъмини иштироки коршиносони байналмилалии донишгоҳӣ дар ҷараёни аккредитасиякунонии рейтингҳои байналмилалӣ;

-баستاني шартномаҳои ҳамкориҳои стратегӣ бо 20 донишгоҳ аз шумори 200 донишгоҳи пешрафтаи ҷаҳон;

-табдил додани донишгоҳ ба маркази аналитикии ҳамкориҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ баҳри фароҳам овардани шароити рушди касбии ҳайати омӯзгорону муҳаққиқон ва кормандони донишгоҳ;

-андешидан ва татбиқи чораҳои зарурӣ барои ҷалби бештари шаҳрвандони хориҷӣ барои таҳсил дар донишгоҳ, аз ҷумла дар зинаҳои магистратура ва докторантураи PhD;

-ҷалби бештари муҳассилин аз кишварҳои ИДМ ва Аврупо (на кам аз 100 нафарӣ донишҷӯ ва магистр аз ин минтақаҳо).

-ба даст овардани грантҳои байналмилалӣ барои рушди донишгоҳ;

-мусоидат намудан ба густариши ҳамкориҳои байналмилалии дигар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмии ҷумҳурӣ.

-табдил додани донишгоҳ ба яке аз 5 донишгоҳи пешрафтаи Осиёи Марказӣ тавассути ба роҳ мондани ҳамкориҳои амиқ бо донишгоҳҳои минтақаи Осиёи Марказӣ, ҳамчунин, ташаббускори таъсиси Донишгоҳи шабакавии Осиёи Марказӣ шудани донишгоҳ;

-табдил додани донишгоҳ ба маркази омӯзиши Осиёи Марказӣ, аз ҷумла дар масъалаҳои амнияти минтақа ва мубориза бо терроризм ва экстремизм, истифодаи самараноки захираҳои об дар хавзаи баҳри Арал ва омӯзиши пиряхҳо;

-ташаббускори роҳандозии ҳар гуна ҳамоишҳои донишҷӯёни донишгоҳҳои минтақа будан, аз ҷумла баргузори конференсияҳои донишҷӯён, спартакиаҳо, фестивали ҷавонон ва ғ.;

-мустаҳкам намудани мавқеи донишгоҳ чун донишгоҳи базавии тайёр намудани кадрҳои илмӣ ва илмӣ-омӯзгори дараҷаи олий барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбии минтақаҳои шимолии Афғонистон;

- мустаҳкам кардани мавқеи донишгоҳ чун маркази машваратӣ доир ба масоили Афғонистон, эҳё ва фаъолияти Шохроҳи нави абрешим ба манфиати тамоми давлатҳои масир;

-ба роҳ мондани таҳсилоти фосолавӣ ба забонҳои англисӣ, дарӣ ва ўзбекӣ барои шаҳрвандони хориҷӣ;

-баланд бардоштани сатҳу сифати забондонии донишҷӯён ва ҳайати кормандону омӯзгорони донишгоҳ;

-тавсеаи барномаҳои ҳамкориҳои байналмилалии донишгоҳ дар самти табодули омӯзгорон ва муҳассилин;

-мусоидат намудан ба забонмӯзии омӯзгорони донишгоҳ ва фиристодани устодон барои тадрис ба донишгоҳҳои хориҷӣ;

-таҳкими барномаҳои мавҷуда ва таҳияву татбиқи барномаҳои нави таълимии ду дипломии зинаи бакалавр ва магистратура ва таҳияи барномаҳои таълимии дузабона;

-таъмин намудани тадриси на кам аз 20% дарси фанҳои таҳассусӣ дар ихтисосҳои омӯзиши забони хориҷӣ бо омӯзгорони соҳибзабон;

-ҷалби профессорони соҳибмактаб ва соҳибкитоб аз кишварҳои хориҷӣ ба раванди таълим дар донишгоҳ;

-баланд бардоштани сатҳи маҷаллаҳои илмии донишгоҳ то ба сатҳи рӯйхати Scopus, Web of Science ва дигар базаҳои маҷаллаҳои муътабари илмии ҷаҳон;

-бо мақсади беҳтар намудани базаи моддӣ-техникии факултетҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва тиббию фарматсевтӣ

вусъат бахшидан ба маблағгузори хариди моддаҳои доруворӣ, реактивҳо, реагентҳо, зарфҳо, восита ва дастгоҳҳои лабораторӣ, дорухонагӣ ва дигар масолеҳи зарурӣ;

5. МУҲЛАТИ АМАЛӢ СОХТАНИ СТРАТЕГИЯ

Муҳлати амалӣ сохтани Стратегия ду давраи 5-солӣ, яъне 10 солро дар бар мегирад. Дар давраи аввал, чорабиниҳои бахшида ба тақмили сохтор, аз ҷумла созмон додани марказҳои навоварии илмӣ-назариявӣ ва таҷрибавӣ-амалӣ, таҳкими пояи моддӣ-техникии озмоишгоҳҳои таълимӣ ба итмом расонидани сохтмони биноҳои таълимӣ, маишӣ ва хобгоҳи донишҷӯён воқеъ дар «Шаҳраки донишҷӯён», баланд бардоштани мақоми кафедраҳо ва ба маркази илмӣ ва амалӣ табдил додани онҳо, таҳия ва татбиқи барномаҳои нави таълимӣ, таҳлил ва татбиқи унсурҳои самараноки донишандузии донишҷӯён, андешидани чораҳои баҳри ба қор таъмин намудани донишҷӯёни хатмкарда, таъмиру тармими биноҳои таълимӣ амалӣ карда мешаванд.

Давраи дуюм, сохтани комплексҳои таҷҳизонидашудаи таълимӣ, маҷмааи варзишӣ, манзилӣ донишҷӯён, марказҳои илмӣ-истеҳсолӣ, барпо намудани низоми муқаммалӣ илмӣ-таълимӣ, гузаштан ба шаклҳои наву самараноки таълим, аз ҷумла рушди низоми таҳсилоти фосилавӣ муҳайё намудани шароити мусоид барои тарбияи мутахассисони соҳибкасби дорои тасав-вуроти илмиро дарбар мегирад.

6. НАТИҶАҲОИ ҲОСИЛШАВАНДА АЗ АМАЛӢ НАМУДАНИ СТРАТЕГИЯ

-ташкили системаи ягонаи таҳсилоти олии касбӣ дар ҷумҳурӣ, ҳамоҳангсозии фаъолияти ҳамаи донишгоҳҳо,

танзими тайёркунии мутахассисон ва аз байн бурдани такроршавии нолизими ихтисосҳо;

-бунёди заминаи моддӣ-техникӣ, кадрӣ ва молиявии омодаسازی кадрҳои соҳибмаълумоти соҳаҳои гуногуни хоҷагии халқ дар асоси технологияи муосир дар Донишгоҳ;

-баланд бардоштани сатҳ ва сифати таълим, воридшавӣ ба фазои ягонаи таҳсилоти ҷаҳонӣ, тайёр намудани кадрҳои илмӣ-техникӣ, ки ҷаҳонбинии васеи илмӣ ва малакаи хуби ташкилӣ-истеҳсолӣ дошта бошанд;

-мустаҳкам намудани робитаи Донишгоҳ бо қорхонаҳои истеҳсолӣ, ҷалб намудани омӯзгорону донишҷӯён ба қорҳои илмӣ-техникӣ, таъмин намудани ҳалли мушкилоти техникий иқтисодӣ ҷумҳурӣ ба воситаи мутахассисони миллӣ;

-ривоч додани алоқаҳои Донишгоҳ бо марказҳои пешбари илмию таълимии ҷаҳони муосир, истифода намудани таҷрибаҳои пешқадами муасисаҳои таълимии ҷаҳонӣ дар раванди омодаسازی мутахассисон дар Донишгоҳ.